

Sygn. akt I ACa 526/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Elżbieta Karpeta (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Agnieszka Szymocha

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C. i R. H.

o wydanie

na skutek apelacji pozwanego R. H.

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 17 stycznia 2018 r., sygn. akt I C 133/17

uchyla zaskarżony wyrok, znosząc postępowanie od dnia 4 maja 2017 roku i umarza postępowanie przeciwko pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C., a sprawę przeciwko pozwanemu R. H. przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Częstochowie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA Anna Bohdziewicz SSA Elżbieta Karpeta SSO del. Tomasz Tatarczyk

Sygn. akt I ACa 526/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie uwzględnił w całości powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i nakazał pozwanym: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i R. H. aby wydali powódce samochód osobowy marki B. o wskazanych parametrach, który był przedmiotem leasingu i pozostaje w używaniu pozwanych po zakończeniu umowy.

Ustalił Sąd Okręgowy, że strony zawarły w dniu 3 lipca 2012 r. umowę leasingu operacyjnego, w ramach której powodowa spółka oddała do użytkowania pozwanej spółce (wówczas działającej pod firmą (...)) samochód osobowy marki B. (...) rok produkcji 2012 zarejestrowany pod numerem (...), a pozwana spółka zobowiązana była uiszczać ustalone opłaty leasingowe przez okres 59 miesięcy. Pozwany R. H. był prezesem jednoosobowego zarządu spółki G. (...) (aktualnie (...) sp.z o.o.). Samochód został odebrany przez R. H. w dniu 11 lipca 2012 r. W związku z niewywiązywaniem się przez pozwaną spółkę z obowiązku płatności opłat leasingowych powódka wypowiedziała w dniu 13 października 2016 r. umowę leasingu i podjęła starania o odzyskanie samochodu – przedmiotu leasingu.

Sąd Okręgowy wskazał w motywach orzeczenia, że nie miał wątpliwości co do istnienia i ważności umowy leasingu między stronami oraz istnienia zobowiązania po stronie pozwanej do wydania przedmiotu umowy. Wskazał, że podstawą prawną rozstrzygnięcia jest § 35.6 c) Ogólnych Warunków Umowy Leasingu z dnia 3 lipca 2012 r. w związku z art. 353¹ k.c.

W apelacji od tego orzeczenia pozwany zarzucił, że Sąd Okręgowy nie odniósł się do składanego wniosku o przeprowadzenie mediacji, nie wstrzymał się z rozstrzygnięciem do czasu rozpoznania zażalenia na odmowę zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu, nie odniósł się do faktu złożenia przez pozwanego rezygnacji z funkcji prezesa zarządu spółki (...). W ten sposób uniemożliwił pozwanemu – jak zarzucił apelujący – skuteczną obronę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Uzasadniony okazał się zarzut nieważności postępowania.

Pozwany R. H. w odpowiedzi na pozew wniósł o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu wskazując, że nie jest w stanie samodzielnie sprecyzować zarzutów, które uzasadniałyby zajęte przez niego stanowisko procesowe, czyli wnioski o oddalenie powództwa. Pozwana spółka (...) nie zajęła w sprawie żadnego stanowiska procesowego, a fakt ten powinien procesowo skutkować wydaniem wyroku zaocznego wobec pozwanej spółki. Wniosek pozwanego R. H. został rozpoznany dopiero na ostatniej rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku. Pozwany R. H. konsekwentnie od momentu złożenia odpowiedzi na pozew domagał się ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu, a ze składanych przez niego oświadczeń i zeznań w charakterze strony żadną miarą nie sposób wywnioskować dlaczego pozwany sprzeciwia się żądaniu pozwu. Podkreślić także należy, że Sąd Okręgowy w motywach swego wyroku nie wskazuje jaka jest podstawa faktyczna i prawna zobowiązania pozwanego R. H. do wydania powódce samochodu – przedmiotu umowy leasingowej łączącej nie tyle strony, jak to określa Sąd Okręgowy, ile obie spółki: powodową i pozwaną. Pozwany R. H. stroną umowy leasingu wszak nie był. Należy także zauważyć, że przed wydaniem wyroku, chociaż po zamknięciu rozprawy, do akt sprawy wpłynęło zawiadomienie o rezygnacji pozwanego R. H. z funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki. W tym momencie pozwana spółka pozostała bez organu upoważnionego do jej reprezentacji.

Opisane mankamenty proceduralne Sądu Okręgowego prowadzą do wniosku, że wyrok z dnia 17 stycznia 2018 r. został wydany w warunkach nieważności z uwagi na pozbawienie strony pozwanej możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Nieważność postępowania należało stwierdzić od dnia 4 maja 2017 r., tj od daty wniesienia przez pozwanego R. H. odpowiedzi na pozew, w której domagał się ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu. Dalsze procedowanie wykazało, że pełnomocnik profesjonalny był w sprawie potrzebny i jeżeli pozwany R. H. nie spełniał warunków do ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu, to w razie negatywnego rozpoznania jego wniosku powinien mieć czas do ustanowienia pełnomocnika z wyboru. Procedowanie wobec pozwanej spółki również było nieprawidłowe, skoro spółka nie wdała się w spór (wszelkie oświadczenia pozwany R. H. składał wyłącznie we własnym imieniu, co wynika z treści składanych pism i oświadczeń na rozprawie). Zapadły wobec pozwanej spółki wyrok powinien być zaoczny z możliwością wniesienia od niego sprzeciwu.

Z tych względów zaskarżony wyrok należało uchylić z jednoczesnym zniesieniem postępowania od momentu złożenia przez pozwanego R. H. odpowiedzi na pozew, a sprawę przeciwko temu pozwanemu przekazać Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 2 k.p.c.

Natomiast wyrok uwzględniający powództwo przeciwko pozwanej spółce (...) należało uchylić, a postępowanie umorzyć na mocy art. 386 § 3 w związku z art. 182§ 1 pkt 3 k.p.c., wobec utraty przez tę spółkę zdolności sądowej z dniem 8 marca 2019 r., kiedy spółka została rozwiązana bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego i wykreślona z rejestru, a brak jest podstaw do poszukiwania następcy prawnego wykreślonej z rejestru spółki.

SSA Anna Bohdziewicz SSA Elżbieta Karpeta SSO del Tomasz Tatarczyk